

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

96. An Clerici bello assistentes pro spirituali Militum auxilio si illos in
conflictu incitent ad praeliandum, incurrant irregularitatem? Et utrum sit
necessaria licentia Praelati ad assistendum in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

qui facultatem præbet expressam ad aliquod factum amover omnia impedimenta ad illud. Et ideo Villalobos in *Sum. tom. 1. tr. 2. diff. 18. n. 9.* sic ait: [Adversus, que si el Papa da licentia à algun Clerico para que pelee en la guerra, ò que assista à ella con armas offensivas, y defensivas, no queda irregular, aunque mate alguno, como dicen todos, que es esta una como anticipada dispensacion, ò como dicen Covarruvias, y otros, es vilito quitar el Papa toda la pena, y censura de aquel acto.] Ita ille, & ego.

RESOL. XCV.

An Clerici in casibus, in quibus licet possint pugnare, occidendo hostes, incurrant irregularitatem? Et notatur quod in bello iusto ad cuius finem exitu non est necessaria pugna Clerici, si Clericus pugnat, peccat graviter, non tamen est irregularis, nisi ipse hominem occidat, aut mutilet, quomodo aliquem feriat, & alii socii hostem occidant. Ex p. 9. tr. 9. & Misc. 4. Resol. 8.

Affirmativè respondet Navarrus in *Manual. cap. 72. num. 215.* Cajetanus & Bañez in 2. 2. *quest. 40. art. 2.* & Ledesma in *Summa tom. 2. tr. 3. c. 13. conclus. 4. 1.* ubi sic ait: [Los Clericos que pelean, aun quando estan obligados à pelear, se hazen Irregulares, si matan, o cortan miembro. Esta sentencia es comun entre los Doctores, y tiencela Cajetano, y Navarro, y otros muchos: esta sentencia se funda lo primero en que esta irregularidad no se cõsigue à peccado, sino a occision voluntaria, ò a mutilacion de miembro. Y en este caso ay alguna destas cosas. Luego incurrese Irregularidad. Lo segundo, porque en el derecho todos los que matan, o cortan miembro se hazen Irregulares, aunque lo hagan en defension de su Republica, sino es que sea en su propria defension. Luego todos los demas quedan Irregulares. Lo tercero porque el juez que mata, o corta miembro queda Irregular, aunque sea obra buena, y que estava obligado a hazerla. Y lo mismo es de el que mata defendiendo à su padre, quando estava obligado a defenderle. Luego lo mismo sera en nuestro caso. Ita ille. Et ita hanc sententiam tenet etiam Bañez in 2. 2. *q. 40. art. 2. dub. 4.* asserens sic esse Praxim Cutie Romanæ, in qua Clericus qui occidit in defensionem Republicæ, existimatur irregularis.

2. Sed negativam sententiam ego teneo cum Valentia *tom. 3. disp. 3. q. 16. punct. 4.* Molina de *Iust. tom. 1. tr. 1. disp. 109.* Præposito in 3. *q. 5. de Irregul. dub. 12. n. 92.* Sayro de *Censur. lib. 6. c. 21. n. 9.* Turriano in 2. 2. *tom. 2. disp. 93. dub. 1.* Hurtado *vol. 2. disp. 169. sect. 14. sub sect. 2. §. 140. & 141.* & aliis. Dico igitur, quod si bellum defensivum sit necessarium ad salutem Republicæ, nec Clericos in eo pugnantes, & occidentes, vel mutilantes incurtere irregularitatem; si enim eam non incurritur qui alterum occidit, quando id est necessarium ad justam proximi defensionem, multò minus incurrit qui idem præstat, quando bonum Republicæ id requirit, ad cuius defensionem aliquis obligetur. Confirmatur. Durum videtur, quod privatus incurrat irregularitatem propter actum, ad quem tunc naturæ obligatur, cum hac ratione multi arcerentur ab observatione præceptorum. Confirmatur ex Div. Thoma in 2. 2. *q. 40. art. 2.* in fine corporis, ubi ex eo docet, Clericis non licere bellum gerere, quod nulli, qui est deputatus ad aliquod officium, licet id, per quod suo officio incongruus redditur; cum ergo in nostro casu licitum sit Clerico pugnare, & occidere, non videtur per hoc impediri, quo minus pristinum officium exercere valeat. Itaque statuendum est, Clericum esse irregularitate immunem quoties legitimè

Tom. V.

pugnare potest licet hostem ipse occidat. Et hanc sententiam probabilem esse concedunt ipsius Adversarii, vt Bañez loco citato.

3. Notandum est hic obiter cum Hurtado ubi supra, §. 142. quod in bello iusto ad cuius finem exitum non est necessaria pugna Clerici, si Clericus pugnet, peccat graviter, non tamen est irregularis, nisi ipse hominem occidat aut mutilet: quomodo aliquem feriat, & alii socii hostem occidant: sola ergo nece aut mutilatione ab ipso effectu est irregularis. Vide etiam Reginaldum *tom. 2. lib. 3. cap. 8. num. 80.*

Sup. hoc sup. in Ref. 93. §. vlt. à lin. 6. & inf. in Ref. 109. §. vlt. prop. fin. & in to. 7. tr. 7. Ref. 17. prop. fin. à vers. Si bellum vtro.

RESOL. XCVI.

An Clerici bello assistentes pro spirituali Militum auxilio, si illos in conflictu incident ad præliandum, incurrant irregularitatem? Et utrum sit necessaria licentia Prælati ad assistendum in exercitu absque irregularitate. Ex p. 6. tr. 4. Ref. 39.

Respondeo, si bellum est iustum, licitum esse Clericis milites hortari ad pugnandum, fortiter pro Patria, pro Rege, pro iustitia Religionis, dummodo non dicant, Occide, macta. Quinimmo probabiliter puto contra Lorcam in 2. 2. *disp. 5. n. 22.* Ref. not. seq. Suarez de *Censuris disp. 46. sect. 6. n. 8.* & alios posse §. 1. prop. Clericos sine irregularitatis periculo milites in bello iusto hortari generatim ad percutiendum, & occidendum hostes, modò in particulari neminem occidi suadeant aut jubeant. Ita Layman *lib. 2. tract. 3. c. 12. fin. num. 19.* Henriquez *lib. 14. cap. 12. num. 4.* in *Glossa, littera R. Avila de censuris, p. 7. disp. 70. sect. 3. dub. 2.* Hurtad. ubi infra, §. 137. & 143.

2. Sed si aliquis quærat, Vtrum necessaria sit licentia Prælati ad existendum in exercitu absque irregularitate? Aliqui censent Ecclesiasticum exhortatorium ad pugnam licitum esse irregularem cæde sequuta, si adsistat exercitui absque licentia Prælati. Censet tamen cum eo eventu non fore irregularem, licet ejus in exercitu præsentia sit peccatum contra obedientiam: quia licentia Prælati aut carentia ejus nihil pertinet ad rationem homicidii, aut defectum lenitatis. Ergo si illa actio cum licentia non spectat ad eos defectus; nec sine illa spectabit. Et ita docet Hurtad. de Mend. *vol. 2. disp. 169. sect. 2. §. 135.*

3. De quibusdam verò casibus in quibus pugnando incurritur, vel non incurritur irregularitas, vide me ipsum in p. 4. tract. 2. ref. 27. 28. 29. & 30.

Sup. hoc ad centia Prælati ad existendum in exercitu absque irregularitate? Aliqui censent Ecclesiasticum exhortatorium ad pugnam licitum esse irregularem cæde sequuta, si adsistat exercitui absque licentia Prælati. Censet tamen cum eo eventu non fore irregularem, licet ejus in exercitu præsentia sit peccatum contra obedientiam: quia licentia Prælati aut carentia ejus nihil pertinet ad rationem homicidii, aut defectum lenitatis. Ergo si illa actio cum licentia non spectat ad eos defectus; nec sine illa spectabit. Et ita docet Hurtad. de Mend. vol. 2. disp. 169. sect. 2. §. 135.

Que omnes hic sunt inf. Ref. 97. 99. 100. & 101.

RESOL. XCVII.

An qui vendit arma, vel tribuit aut mutuatur illa ad bellum iustum, incurrat irregularitatem? Et quid si præbeat arma offensiva in ipso conflictu belli, & quomodo sit Clericus in Sacris? Ex p. 4. tr. 2. Ref. 28.

Ad hunc casum ita respondet Turrian. de *Sup. hoc inf. cens. lib. 9. disp. 68. dub. 1.* si iste actiones ex in ref. 100. mente P. Suarez fiant solùm generatim, & ordinentur in ad bellum iustum, non incurritur irregularitas propter illas. Si vero fiant in ipso bello, & determinatè ordinentur ad occidendum, incurretur irregularitas, quia actio illa tenet determinatè ad homicidium. Alii putant non incurri irregularitatem, quia hæc irregularitas requirit homicidium non quomodocumque: aliis Princeps, qui gerit bellum ex solo imperio & præcepto erga milites illam incurreret; ergo sicut in illo non sufficit tale imperium, multo minus in privata persona actio vendendi, vel mutuandi arma ad bellum gerendum, etiam quando judicatur prudenter,

faciendum